

Č. j.: SVS/2025/045702

Vyřizuje: MVDr. Klára Jelínková, Ph.D.

Telefon: +420 773 763 084

Dle rozdělovníku

V Praze dne 21.03.2025

Informace k výskytu nebezpečné nákazy zvířat – Slintavky a kulhavky v Evropě

dovoluji si Vám zaslat na vědomí informaci, že dne 21. 3. 2025 byla **na Slovensku potvrzena 3 ohniska nebezpečné nákazy Slintavky a kulhavky (SLAK), a to ve třech chovech skotu na jižním Slovensku (obce Medveďov, Ňárad a Baka v okrese Dunajská Streda.) Od začátku roku 2025 se jedná již o třetí zemi EU s potvrzeným výskytem SLAK. V lednu bylo potvrzeno ohnisko SLAK v Německu, v březnu bylo potvrzeno ohnisko SLAK v Maďarsku.**

Jedná se o vysoce kontagiózní virové onemocnění sudokopytníků (skot, ovce, kozy, prasata, velbloudovití a ostatní sudokopytníci včetně volně žijících zvířat). Přenos onemocnění může být jak přímou cestou mezi zvířaty (inhalační cesta, orální cesta), tak nepřímou cestou - mechanický přenos (obuv, oblečení, dopravní prostředky), vítr, živočišné produkty (maso, mléko, kůže, vlna), krmivo.

Typické klinické příznaky u zvířat jsou následující: v počáteční fázi infekce nastupuje deprese, horečka, snížení produkce mléka, snížení příjmu krmiva, následně se vyskytují vezikuly (puchýřky vyplněné tekutinou) v dutině ústní, na končetinách (přechod kůže a rohoviny paznehtů, meziprstní prostor) a mléčné žláze. Tyto puchýřky po cca 1 dnu praskají a léze přecházejí v otevřené eroze na postižených místech. Mohou se vyskytnout i aborty, odúmrtí narozených mláďat. V důsledku lézí zvířata obtížně přijímají potravu, objevuje se výrazný slinotok, kulhání. Zhruba 4 – 7 den od výskytu puchýřků je viditelné hojení lézí (žluté fibrinové povlaky na původních erozích), v 7 – 10 dnu od výskytů puchýřků dochází k tvorbě nové tkáně a jizev. Takto popsané léze jsou nejlépe viditelné v dutině ústní u skotu. U prasat a malých přežvýkavců se léze v dutině ústní vyskytují taktéž, ale jsou hůře identifikovatelné. Léze jsou identifikovatelné také na končetinách, kdy klinickými příznaky poukazujícími na onemocnění je kulhání zvířat a neochota k pohybu, většinou je nutné končetiny očistit pro lepší viditelnost lézí. Typicky se léze na končetinách nacházejí v korunkové linii nebo v mezi paznehtním prostoru. Nejtypičtější výskyt lézí na končetinách je u prasat.

SLAK je vysoce kontagiózní nákaza, virus dokáže přežívat v prostředí, za určitých podmínek může být šířen i větrem. Existuje 6 sérotypů viru. Infekce proti jednomu sérotypu neposkytuje imunitu proti ostatním. Onemocnění vykazuje vysokou morbiditu (nemocnost), ale nízkou

mortalitu (úmrtnost). Typické je onemocnění velkého počtu zvířat na hospodářství. Nejčastěji se zvířata nakazí inhalační cestou – přímý přenos viru mezi zvířaty. Přenos prostřednictvím větru je možný zejména za vhodných meteorologických/klimatických podmínek v případě vysokých koncentrací viru v ovzduší (zejména v případě infikovaných prasečích farem – infikovaná prasata vylučují výrazně větší množství virových částic ve vydechovaném vzduchu, než ostatní vnímavá zvířata). Častá je také nákaza prostřednictvím nepřímého přenosu viru – oblečení, obuv pracovníků, dopravní prostředky, živočišné produkty.

Inkubační doba (doba od nakažení do výskytu prvních klinických příznaků) se pohybuje v rozmezí 1-14 dní, nejčastěji bývá 2–6 dnů. Vylučování viru obvykle začíná již 2 dny před nástupem klinických příznaků a trvá okolo 6 dnů po výskytu vezikulů (s výjimkou esofageo-faryngeální tekutiny, kde může být virus zachycen po delší dobu). V mléku může být virus detekován již 4 dny před nástupem klinických příznaků.

Jedná se o nebezpečnou nákazu zvířat, dle evropské legislativy se jedná o nákazu typu A, kdy v případě výskytu jsou přijímána okamžitá opatření k eradikaci ohniska, tedy veškerá vnímavá zvířata na hospodářství musí být usmrcena.

Nejedná se o zoonózu – **tedy nákaza není přenosná na člověka.**

Biologická bezpečnost na hospodářství s chovem vnímavých zvířat

Vzhledem k přenosu onemocnění je velice důležité dodržování biologické bezpečnosti v chovech a při přemísťování zvířat. Vzhledem k aktuálnímu potvrzení nákazy v Evropě vyzýváme všechny chovatele o obezřetnost při přemísťování zvířat. Zároveň je nutné zvýšit a důsledně dodržovat pravidla biologické bezpečnosti na hospodářstvích.

Doporučenými pravidly pro zajištění biologické bezpečnosti jsou zejména:

- dezinfekce při vstupech na hospodářství – dezinfekční rohože pro osoby, dezinfekční vany pro vozidla;
- dezinfekce při výstupu z hospodářství – dezinfekční rohože pro osoby, dezinfekční vany pro vozidla;
- pravidelná každodenní kontrola funkčnosti dezinfekčních vjezdů a vstupů (dostatečná koncentrace dezinfekčního prostředku, dle potřeby výměna dezinfekčního roztoku);
- kontrola živočišných produktů vstupujících do hospodářství;
- kontrola vedlejších živočišných produktů vstupujících do hospodářství;
- evidence vstupu osob; omezení vstupu cizích osob;
- evidence vjezdu vozidel; omezení vjezdu cizích vozidel;
- používání pracovních oděvů a obuvi při práci se zvířaty a zvýšené dodržování osobní hygieny;
- provádění deratizace dle plánu daného chovu.

Zároveň jsou v platnosti celostátní mimořádná veterinární opatření ke SLAK, které jsou dostupné na webu SVS ČR: <https://www.svscr.cz/slantavka-a-kulhavka-aktualni-informace/> . Aktuálně jsou v platnosti MVO k ochraně státního území ČR před zavlečením nebezpečné nákazy slintavky a kulhavky (SLAK) z Maďarska, jejichž změna proběhla dne 17. 3. 2025; a dále MVO k ochraně státního území ČR před nebezpečím zavlečení nebezpečné nákazy

slintavky a kulhavky (SLAK) ze Slovenské republiky ze dne 20. 3. 2025, jejichž změna proběhla v dnešním dni.

Důležitá je denní kontrola zdravotního stavu zvířat v chovech.

Při výskytu výše uvedených klinických příznaků v chovech vnímavých zvířat jsou chovatelé povinni hlásit podezření na nákazu neprodleně soukromému veterinárnímu lékaři nebo na místně příslušnou krajskou veterinární správu, která zajistí odběr vzorků a další postup. Níže uvádíme ilustrační fotografie klinických příznaků nákazy. V příloze naleznete informační leták SVS ke SLAK.

S pozdravem

MVDr. Zbyněk Semerád
ústřední ředitel
podepsáno elektronicky

Přílohy:

1. Příloha č. 1. Informační leták pro chovatele
2. Příloha č. 2. Informační leták – stáří a vzhled změn při nákaze SLAK

Rozdělovník

Komora veterinárních lékařů ČR, vetkom@vetkom.cz

Agrární komora, sekretariat@akcr.cz

Český svaz chovatelů holštýnského skotu, office@holstein.cz

Svaz chovatelů českého strakatého skotu, svaz@cestr.cz

Český svaz chovatelů masného skotu, info@cschms.cz, jungwirth@cschms.cz

Českomoravská společnost chovatelů, a.s.

SCHOK – Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.,

Dorper Asociace CZ, z.s., dorpercz@dorper.biz

Svaz chovatelů prasat, z.s., info@schpcm.cz, stibal@schpcm.cz

předseda Česká myslivecká jednota, z.s. - Ing. Jiří Janota, jiri.janota@cmmj.cz

Na vědomí:

Všechny KVS SVS a MěVS SVS v Praze

Všechny SVÚ

Petra.charvatova@mo.gov.cz

Daniel.cihlar@mo.gov.cz

Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu, Státní veterinární správa, int@svs-cr.cz

Odbor pro vztahy s EU, Státní veterinární správa, eupraha@svs-cr.cz

Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví, hygi@svs-cr.cz